

EN HISTORISK MULIGHED

Udviklingsplan for Frederiksberg Hospital

Rasmus Boysen Feddersen, stud5300
Tim Bruun, stud5337

Bosætning, Økologi og Tektonik

Det Kongelige Danske Kunstakademiske Skoler
for Arkitektur, Design og Konservering

Bosætning, Økologi og Tektonik er genstandsfelt for kandidatprogrammet SET. Med afsæt i kritisk analyse og eksperimenterende praksis lærer de studerende at omsætte politiske, sociale, kulturelle og teknologiske problemstillinger til arkitektoniske løsninger. Byen, bosætning og bygningsværkets tektoniske logik er omdrejningspunkt for studiet hvor projekterne formes som del af et større kredsløb af ressourcer og med øje for helheden. Flere af FN's verdensmål ligger i direkte forlængelse af SET's genstandsfelter - særligt FN mål 7, 9, 11, 12, 13 og 15

En historisk mulighed - Udviklingsplan for Frederiksberg Hospital

Afgangprojekt juni 2018

Rasmus Boysen Feddersen, stud5300

Tim Bruun, stud5337

*Det Kongelige Danske Kunstakademiske Skoler
for Arkitektur, Design og Konservering*

Bosætning, Økologi og Tektonik

Vejledere:

Anne Beim

Nathan Romero Muelas

INDHOLD

INTRODUKTION

Afsæt	5
Motivation	7

STEDET

Frederiksberg Hospital	13
Byen i byen	19

PROJEKT

Vision	27
Arkitektonisk potentiale	31
Tektonisk tilgang	33
Metode og fremgangsmåde	35

FORMALIA

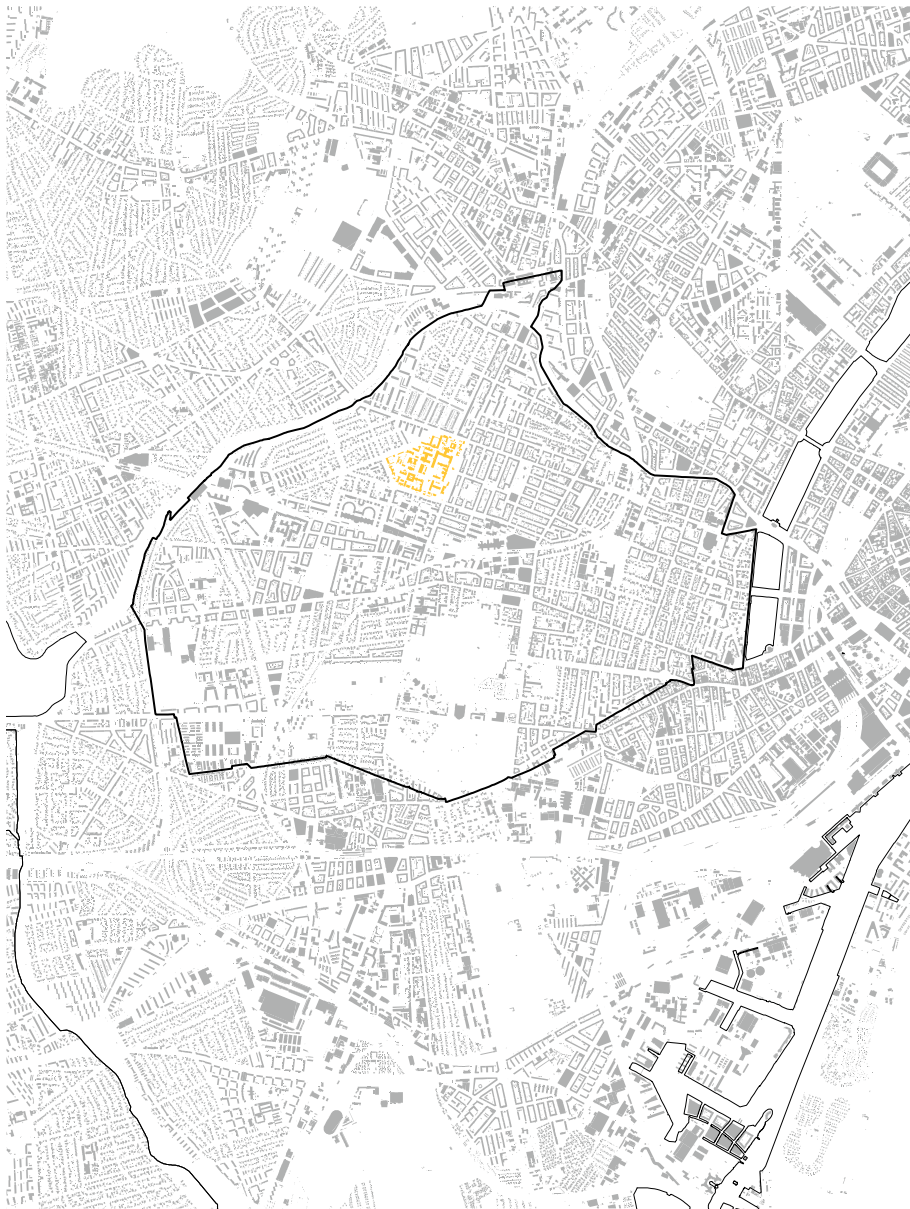
Afleveringsformat	36
Illustrationsliste	36
Kilder	37

INTRODUKTION

01

Frederiksberg Kommune 1:50.000

Areal: 8,7 km²

Indbyggertal: 105.037 (2017)

Befolkningsprognose 2030: 117.899 (Tilvækst på 13.418 personer)

Procentvis befolkningstilvækst: 12,8 %

AFSÆT

Frem mod 2050 vil verdens befolkning stige fra ca. 6 milliarder til ca. 9 milliarder. I forlængelse hermed forventes det, at $\frac{2}{3}$ af verdens befolkning i 2050 vil bo i byer (Damgaard, 2016). Udviklingen gør sig gældende internationalt, regionalt og lokalt. I Danmark sker udviklingen i særdeleshed i hovedstadsområdet. Ifølge Boligøkonomisk Videnscenter forventes en befolkningstilvækst på 40-50 % i området frem mod 2040 (Liljegreen, 2017).

Udviklingen skyldes i høj grad et fødselsoverskud, og at folk bliver boende i byen modsat tidligere, hvor folk i højere grad flyttede ud for at få lys og luft. Urbaniseringen og de demografiske ændringer stiller os overfor en række udfordringer i forhold til måden, hvorpå vi planlægger og udvikler vores byer.

Vi skal bo flere mennesker på mindre plads. Den eksisterende bygningsmasse skal udnyttes herunder funktionstømte områder og forskellige typer boliger, erhverv og offentlige funktioner skal sammentænkes i udviklingsområderne.

Dertil kommer klimatiske udfordringer. Særligt ekstreme vejrphenomener, som bliver hyppigere og voldsommere (World Economic Forum, 2018). I Danmark gælder det særligt store mængder nedbør, som resulterer i ødelæggende oversvømmelser, hvis ikke det håndteres. Det stiller særlige krav til, hvordan vi transformerer den eksisterende by og indtænker byens overflader.

Ressourceknaphed er samtidig noget, vi skal forholde os til (Hildebrandt, Steen, 2016). Vi skal have mest muligt ud af de ressourcer, vi har for hånden. Når man udvikler områder, må man undersøge hvilke bygninger, der kan bruges direkte, hvilke der kan genanvendes med modifikationer og hvilke materialer, der kan genbruges i nye sammenhænge.

Nedrivning af lagerbygninger på Carlsberg

Udviklingsområdets historie og karakter forsøges videreført, ved at bevare enkelte bygninger, der står som vidnesbyrd, om hvad der var engang og det at bygge højt bliver svaret på at bygge tæt.

MOTIVATION

Frederiksberg ligger omkranset af København som den tættest befolkede kommune i Europa (Frederiksberg Kommune, 2017). Det betyder, at byen ikke kan sprede sig yderligere. I stedet må man finde måder at udvikle byen indefra og transformere allerede bebyggede områder. På den ene side er det en udfordring, men også et potentiale for at udnytte ressourcerne bedre og vise, hvordan man kan udnytte den eksisterende bygningsmasse.

Frederiksberg Hospital, som ifølge Hospitals- og psykiatriplan 2020 for Region Hovedstaden afvikles frem mod 2025, ligger centralt i byen. Den samfundsmæssige og strukturelle ændringer med udpræget centralisering og teknologisk udvikling har gjort hospitalet overflødig, og hospitalets funktioner flyttes til det udvidede og moderniserede Bispebjerg Hospital. Det efterlader et stort område, der står overfor en transformation fra hospital til ny bydel.

Hospitalsområdet har udviklet sig i takt med byen, og indeholder en række arkitektoniske kvaliteter og særlige rumligheder. Området har en grøn karakter, og er modsat Søndermarken og Frederiksberg Have ikke en park. Det er samtidig det sidste store udviklingsområde i Frederiksberg Kommune.

Urbanisering og demografiske ændringer har været et gennemgående tema under vores fælles kandidatstudie. Studierne spænder fra diskussioner omkring udvikling af Milestedet, en almen boligbebyggelse i Rødovre, til udvikling af affolkede områder som Listed, et fiskerleje på Bornholm.

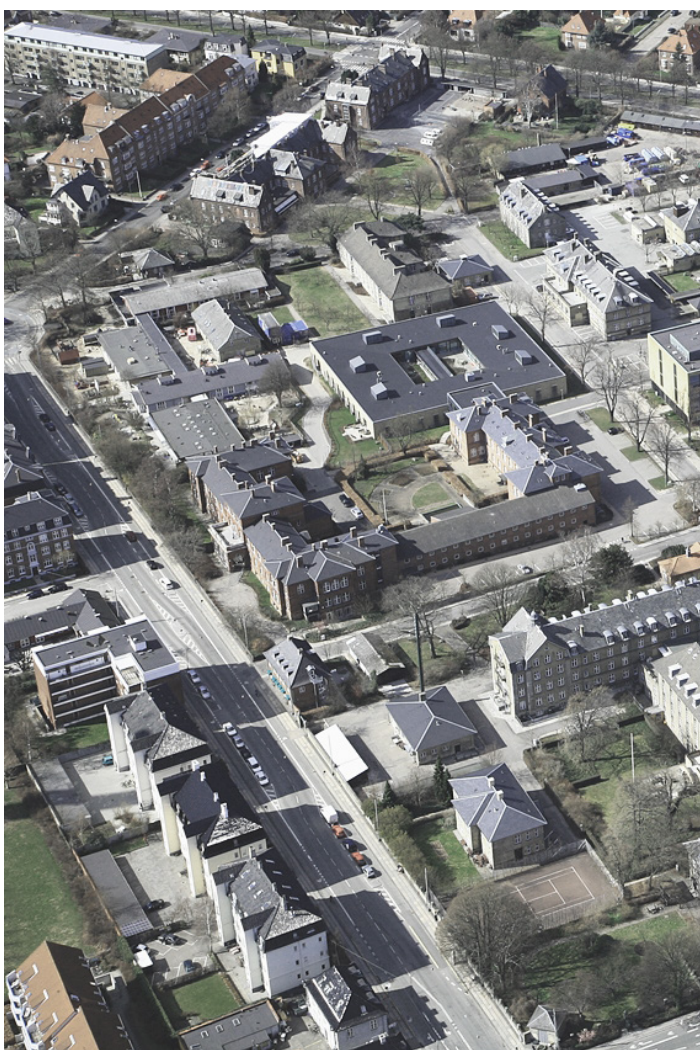
Med projektet vil vi undersøge og diskutere, hvordan vi kan udvikle funktionstømte områder på en måde, hvor vi udnytter ressourcerne bedre, og sikrer os mod fremtiden, uden at historien viskes ud. Med den udvikling vi ser i dag, risikerer vi at lave kortsigtede løsninger, som kan få konsekvenser for bylandskabet i fremtiden. Både i forhold til arkitekturen, som historisk og identitetsskabende element, og ved fortsat negativ påvirkning af miljøet og klimaet.

STEDET

02

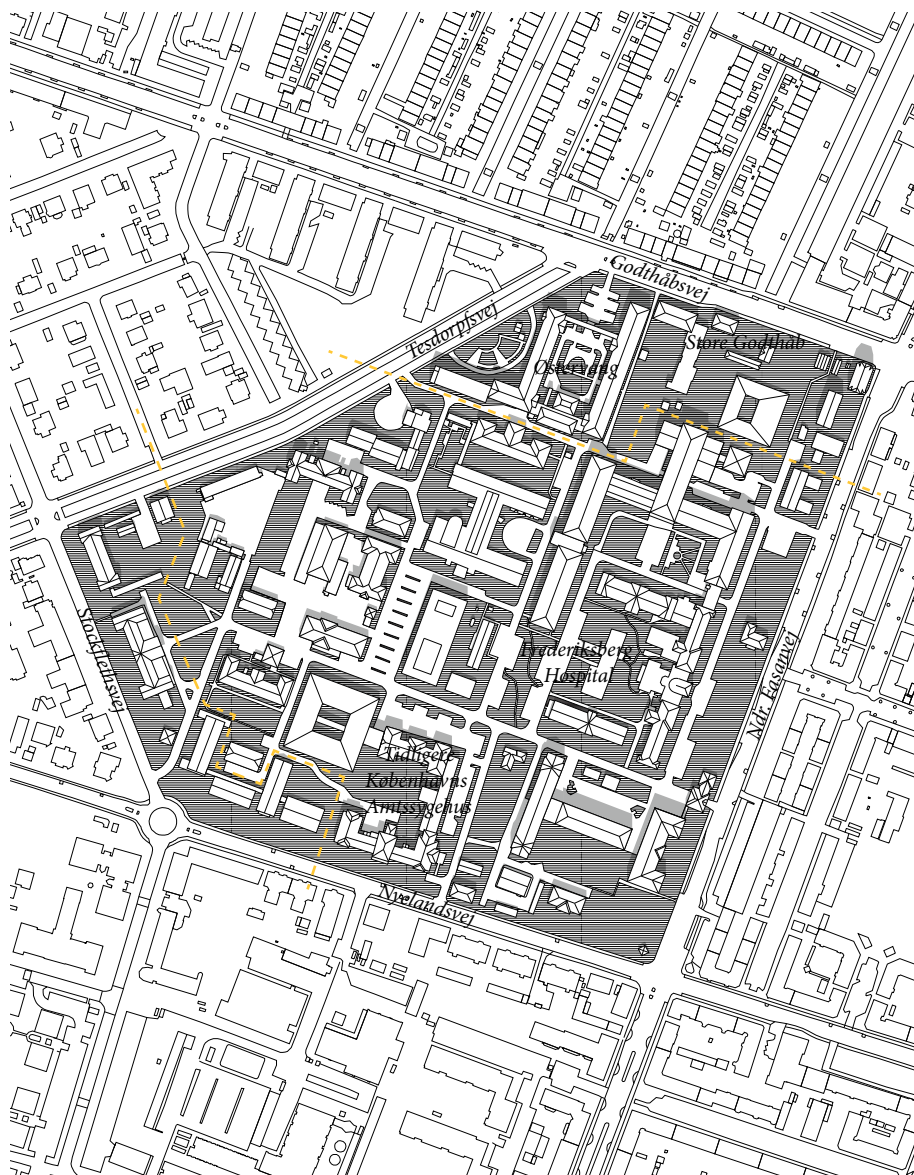

Frederiksberg Hospital

I takt med samfundsudviklingen er hospitalet blevet overflødig i sin nuværende funktion. Området består af en sammensat struktur, der har udviklet sig over 100 år. Spørgsmålet er hvad der skal ske med området nu?

Situationsplan 1:5.000
Hospitalsfunktionerne findes mellem stiplingerne

Grundlagt: 1903 (1891 Københavns Amtssygehus)
Områdeareal: 147.296 m²
Bygningsareal: 77.776 m²
Bebyggelsesprocent: 52,8 %
Maks. bebyggelsesprocent i boligområder: 110 % (150 % i udviklingsområder)

FREDERIKSBERG HOSPITAL

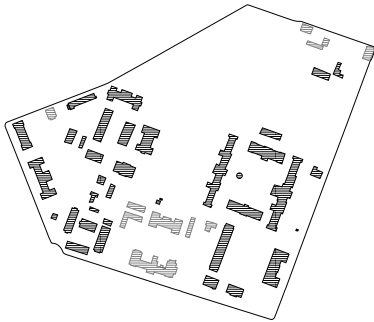
Frederiksberg Hospital er stort område, som afgrænses af Godthåbsvej, Nordre Fasanvej, Nyelandsvej, Stockflethsvej og Tesdorfsvej. Hospitalet ligger i et krydsfelt mellem fire områder med meget forskellige karakterer: Fuglebakken, som domineres af rækkehuse; Svømmehalskvarteret med sine klassiske karrébebyggelser, Femte Juni Plads' grønne villakvarter og Lindevangskvarteret nyere boligbebyggelser og større institutioner.

De fire områders forskellige karakterer understreges af deres forskellige typologier, tætheder, beplantning og befolkningssammensætning. Hvor beboerne nord og øst for hospitalet typisk er over 50 år og med en personindkomst på 800.000 kr., mens beboerne mod syd og vest typisk er under 40 år og med indkomst mellem 200.000 og 500.000 kr. (Dam, Philip, 2016). Disse forskelle er medvirkende til en forskellig oplevelse af aktivitet i områderne, hvor bebyggelserne mod syd og øst har en mere urban karakter end de andre områder.

Selve Frederiksberg Hospital består af en struktur af fritstående bygninger i 1-5 etager, som er opført løbende siden 1891. De første bygninger er udlagt efter en plan med klare akser, som gennem tiden er blevet brudt op. En stor del af bygningerne har høj eller middel bevaringsværdi, mens Store Godthåb, et landsted fra 1770, er fredet. I dag finder man, udover hospitalet, forskellige andre funktioner på området blandt andet fire daginstitutioner, et sundhedshus, plejeboliger, et gartneri og boliger.

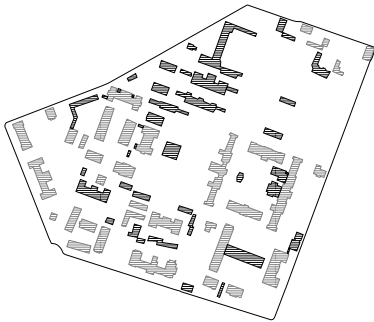
Bygningerne repræsenterer forskellige historiske og arkitektoniske perioder. De har det til fælles, at de afspejler, hvordan kravene til sundhedsbyggeri og de byggetekniske muligheder har ændret sig siden 1891. De første og fleste af bygningerne er opført omkring år 1900 i historicistisk stil. I 1950'erne bliver der opført bygninger, som er tydelige eksempler på funktionalismen før de industrialiserede byggemetoder, mens laboratoriebygningen fra 1971 er et eksempel på den industrialiserede funktionalisme.

Hospitalsbygningerne er opført i gule tegl, mens en del af de andre bygninger er i røde tegl f.eks. det oprindelige Københavns Amtssygehus fra 1891. Derudover findes en række mindre pavilloner i forskellige materialer blandt andet et par norske træhuse fra starten af 1900-tallet. På trods af udviklingen over mange år bidrager brugen af gule tegl til, at området opleves som et samlet område.

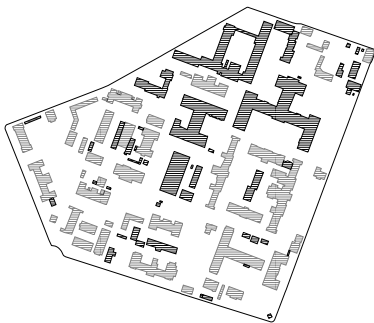
1899

Første etape af hospitalet bygges omkring Københavns Amtssygehus, som blev opført i 1891.

1939

Hospitalet udvides løbende med pavilloner og nye afdelinger og Københavns Amtssygehus bliver en del af Frederiksberg Hospital.

1972

Nye krav betyder, at laboratoriebygningen opføres og mindre servicebygninger kommer til, mens de eksisterende bygninger får mindre tilbygninger

2018

Området i dag med fire daginstitutioner, plejecenter, hospital med psykiatrisk afdeling og andre offentlige tilbud. Nye krav resulterer i udflytning til nye faciliteter på Bispebjerg Hospital.

Beplantningen på området bidrager til at give området en parklignende karakter. Området omkranses af træer. Inde på selve området fremstår hovedakserne som alléer, og mellem bygninger findes grønne lommer. Nogle steder kommer beplantningen helt tæt på bygningerne og skaber afstand mellem det offentlige og private rum.

Infrastrukturen har ligesom bygningsstrukturen udviklet sig i takt med ændrede behov. Fem porte giver adgang til områdets vejnet, som i dag har en primær struktur, hvor man kan aflæse de oprindelige akser, og en sekundær struktur med mindre veje, parkeringspladser og stier, der er kommet til i takt med nye bygninger og øgede krav til parkering. De forskelligartede mellemrum domineres mange steder af asfalt og biler, hvilket betyder, at terrænet mange steder opleves mere gråt end grønt.

Hospitalet repræsenterer både fortid og fremtid. Området har udviklet sig over tid, og står nu overfor en større transformation. Forskelligartede bygninger og strukturer betyder, at området opleves sammensat, men også sammenhængende på grund af den klare afgrænsning til omgivelserne og det homogene materialevalg.

Man oplever en særlig dobbelthed ved Frederiksberg Hospital. På den ene side er området klart afgrænset af mure, hegn og beplantning mod den øvrige by, hvilket giver stedet en privat karakter. På den anden side indeholder stedet en række offentlige funktioner, som de fleste kommer til at møde på et tidspunkt i livet. Dobbeltigheden skaber en særlig spænding mellem det private og offentlige og mellem hospitalet og byen.

Bygningerne, struktureringen og beplantningen vidner om områdets lange historie og skaber en atmosfære af ro og eftertænksomhed. Man har fornemmelsen af at være et særligt sted i byen, som adskiller sig fra den hektiske storby.

Belagte flader mellem bygningerne

Et grønt åndehul

Amtssygehusets oprindelige port

En smutvej ind på området

De gamle træer står som en mur mod omgivelserne

Plads til bevægelse

Det groede og det byggede

Murværksdetaljer

Kilen

Nye uddannelsesbygninger ligger side om side med gamle industribygninger og boliger på det gamle baneterræn. Området danner en grøn forbindelse mellem Nordre Fasanvej og Falkoner Allé

BYEN I BYEN

Frederiksbergs historie går tilbage til vikingetiden med små landsbysamfund. Senere opførte Frederik 4. sit lystslot på toppen af Valby Bakke, hvilket bliver starten på en reel bydannelse. I mange år fungerede området som fødevarerforsyning til kongehuset og som område til landsteder for de øverste samfundslag.

I takt med industrialisering og urbanisering i 1800- og 1900-tallet og ophævelsen af demarkationslinjen i 1852, udvikler området sig til at være en selvstændig by og politisk enhed. Med tiden bliver Frederiksberg en integreret del af hovedstaden. I denne periode opføres administrative bygninger som hospitalet og rådhuset. Nye boligbebyggelser i 1900-tallet bliver medvirkende til, at Frederiksberg med tiden bliver den tættest befolkede kommune i Europa.

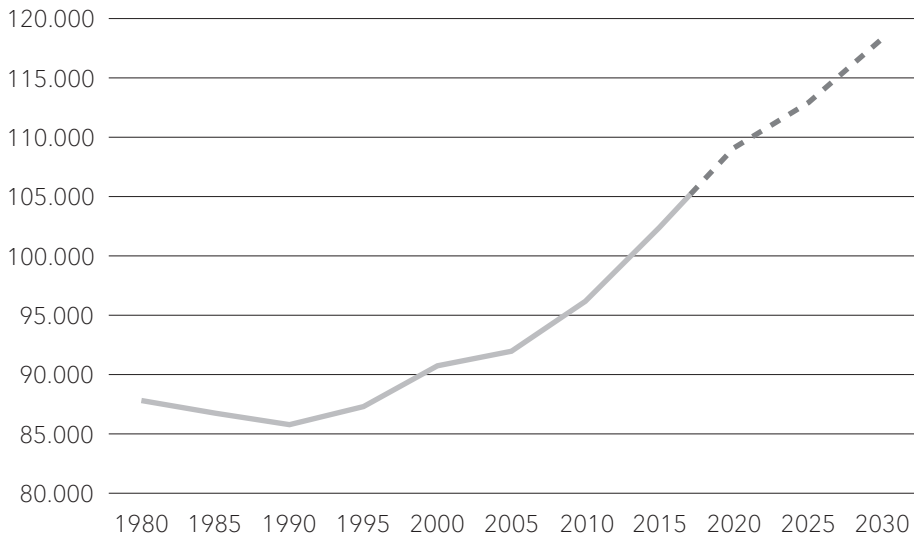
I dag afgrænses byen af de Københavnske bydele: Nørrebro, Vesterbro, Valby og Vanløse. Både den politiske og folkelige opfattelse er, at Frederiksberg er sin egen, hvilket underbygges af, at Frederiksberg altid har haft et konservativt styre, mens København de seneste mange år har haft en socialdemokratisk ledet borgerrepræsentation.

Det indre Frederiksberg opleves som en naturlig del af Københavns brokvarterer, men alligevel kan adskillelsen aflæses i f.eks. de smallere cykelstier, bebyggelsestrukturer med en større andel villaer og markante alléer og parker.

På grund af kommunens afgrænsning har det de sidste 40 år været en præmis at byudvikle ved at transformere eksisterende bygninger og udnytte funktionstømte områder. Ved at fokusere bygningsmassen kan byens grønne lommer bibeholdes. Et eksempel på en sådan byudvikling er området ved CBS og Flintholm. Området er tidligere baneterræn, hvor ny bebyggelse er kommet til, samtidig med at området har fået en grøn karakter.

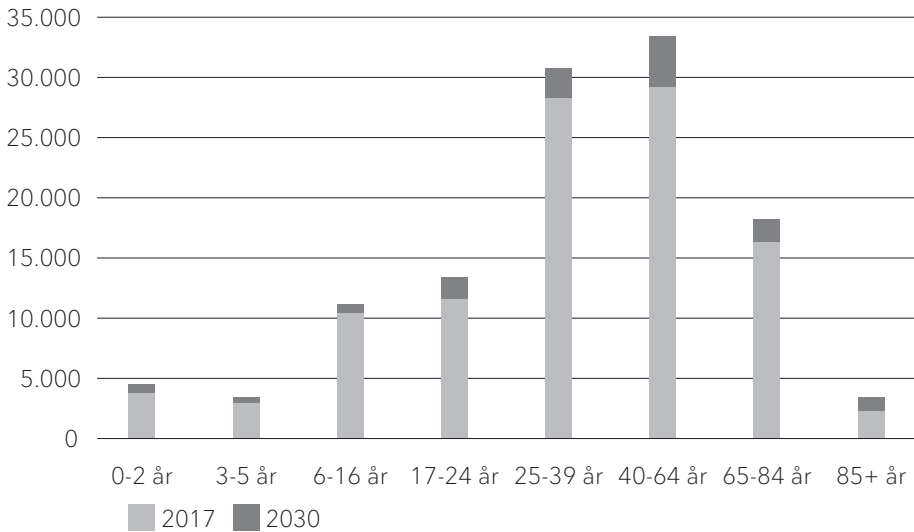
Frederiksberg er rig på kulturelle og rekreative tilbud, hvor f.eks. Frederiksberg Slot og de tilhørende haver er et åndehul i byen. Det historiske forlystelsesområde mellem slottet og Københavns voldanlæg lever i dag videre med flere ikoniske teatre og restauranter langs blandt andet Frederiksberg Allé og Pile Allé. I nyere tid er flere større kulturinstitutioner som K.B. Hallen, Radiohuset og Forum kommet til, mens de historiske anlæg som Cisterne og Zoologiske Have stadig spiller en rolle i fortællingen om Frederiksberg.

Befolkningsudvikling

Kilde: Demografix

Aldersfordeling

Kilde: Demografix

Gennemgående alléer er et særligt træk, hvor mindre pladسدannelser markerer særlige steder. Bebyggelserne opleves mange steder som klart definerede zoner, som adskilles af større veje. Områderne opleves homogene i højder og størrelser, mens de enkelte bygningers detaljering bidrager til varieret oplevelse.

Kommunen skæres igennem af store indfartsveje som Roskildevej og Gammel Kongevej, der fører ind til Indre By. Det samme gælder i modsatte retning med Fasanvej og Falkoner Allé, der ligger som ringe i byen. I 2003 erstattede metroen S-toget, som sikrer et stærkt netværk af kollektiv trafik.

Frem mod 2030 viser befolkningsprognoser en vækst i indbyggertallet på 13.418 personer, svarende til 12,8 %, hvoraf den største vækst sker i den ældre del af befolkningen. I 2017 kostede boliger 48.088 kr./m² i gennemsnit, hvilket gjorde Frederiksberg til den næstdyreste kommune i Danmark at købe bolig i. Derudover har hver indbygger i gennemsnit 46,1 m² bolig, mod 40,0 m² i Københavns Kommune. Lagt sammen skaber disse forhold en række udfordringer i forhold til offentlige funktioner, pladmangel og boligudbud.

De demografiske ændringer og befolkningstilvæksten skaber et øget pres på de offentlige tilbud og udbuddet af boliger. Hvis Frederiksberg i fremtiden skal være en blandet by, medfører det et behov for særlige boligtyper som ungdomsboliger, ældreboliger og boliger, hvor flere mennesker eller familier kan bo sammen på mindre plads. Boliger som den yngre del af befolkningen eller andre samfundsgrupper med lav indkomst, f.eks. enlige forsørgere, kunstnere eller ældre, kan betale.

Gammel Kongevej

*Et typisk billede af en færdslesåre på Frederiksberg,
som går tværs igennem byen. Ligesom andre steder i
byen bliver bilerne et dominerende element.
Skal de også være det i fremtiden?*

PROJEKT

03

“Rather than attempting to conceptualise the whole of urbanism, a critical architecture can emerge by ignoring the big and the general and work with the minute and the highly specific. Architecture should be sensitive to those emotional qualities that define the city, melancholy, expectancy, pathos, hope. If one accepts that architecture is about altering and extending what is already there, one can engage the powerful presence of the real so that the aura of urbanity is amplified and extended in the place that one is working. The complexity and interconnectedness of the city is sustained by such instances of profound invention.”

- Adam Caruso

VISION

Visionen med projektet er at give et bud på en udviklingsplan for en eksisterende historisk bykontekst og undersøge, hvordan en sådan udvikling kan udfoldes som et kritisk arkitektonisk udsagn. Vi ønsker at stille spørgsmålstejn ved lignende projekter, vi har set gennem de senere år, hvor stedernes historie og karakter forsøges videreført ved kun at bevare enkelte bygninger, der står som vidnesbyrd om, hvad der var engang, og hvor dét at bygge højt bliver svaret på at bygge tæt. Projektet vil afsøge forholdet mellem den bygningsmæssige kulturarv, eksisterende strukturer og fremtidig byudvikling.

I stedet for at viske tavlen ren og opfinde en ny arkitektur, vil vi tage udgangspunkt i det, som allerede er. Man kan kalde det en nutidig 'As Found'-tilgang. En stedsspecifik tilgang der tager udgangspunkt i "det der er" både bygningsmæssigt, historisk og socialt. 'As Found' kommer af en tid og et engelsk samfund efter 2. Verdenskrig, hvor man ingenting havde. I stedet måtte man tilføje det eksisterende ny energi. I et nutidigt perspektiv handler det i højere grad om en bevidst udnyttelse af det vi har i forhold til ressourcer og kulturarv, for på den måde at tilføje ny energi og liv.

Intentionen er, at vise en anden måde at gribe et byudviklingsprojekt an og skabe en sammenhæng mellem det historiske og moderne byggeteknikker og materialevalg, samt bibeholde områdets grønne karakter.

Projektet er tredelt. Først vil vi analysere de eksisterende forhold og funktionsmæssige behov. På den baggrund vil vi udvikle en overordnet strategi for området, hvorefter hovedvægten vil være på et antal konkrete nedslag, som viser, hvordan man ud fra den nutidige 'As Found'-tilgang kan bygge på området. Vi vil undersøge hvordan de tilstedeværende materialer, rumligheder og strukturer kan anvendes, hvordan nye bygninger kan indgå i dialog med det eksisterende og dermed bygge videre på den igangværende fortælling.

Størrelsen og kompleksiteten af området taget i betragtning, ønsker vi ikke her i programmet at pege præcist på antallet af nedslag, og hvilke funktioner de hver især skal indeholde. Som udgangspunkt forestiller vi os, at der skal tilføres boligtyper som Frederiksberg, som tidligere nævnt, mangler. Derudover vil der indgå en eller flere offentlige funktioner, som relaterer sig til boligerne. Vi er af den overbevisning, at vi gennem arbejdet med den overordnede strategi vil komme frem til de konkrete funktioner. Ambitionen er at skabe en stedsspecifik arkitektur ud fra en generisk tilgang og metode.

Mellemrum

Vejnettet mellem bygningerne efterlader uartikulerede mellemrum. Mellemrummene kan blive interessante forløb i området.

Sammensathed

*På området findes bygninger fra forskellige perioder,
som gennem tiden har fået tilføjelser, for at kunne leve
op til skiftende krav.*

ARKITEKTONISK POTENTIALE

Arkitektur kan beskrives som vores kollektive hukommelse. Man kan i arkitekturen aflæse kunstneriske strømninger, teknologiske muligheder og økonomiske og samfundsmæssige forhold. Disse ting gør sig gældende på Frederiksberg Hospital. I stedet for at opfinde en ny arkitektur, som skal repræsentere en ny virkelighed, vil vi bygge videre på den virkelighed som er, så de historiske lag bliver en aktiv del af stedets udvikling.

Et bymæssigt potentiale

På det bymæssige niveau giver projektet anledning til at diskutere begreber som urbanitet, skala, tæthed og atmosfære. Hvilken type by er det vi ønsker? Og hvordan indskriver bydelen sig i den samlede fortælling om Frederiksberg?

Frederiksberg Hospital har et stort potentiale for både at blive en del af byen, men også et sted med sin egen karakter. Endnu en by i byen. Et område som kan bidrage til at løse nogle de udfordringer, som Frederiksberg står overfor i forhold til boligtyper og offentlige tilbud. Koncentration af mennesker i urbane miljøer kan fra et miljømæssigt perspektiv skabe fordelagtige forudsætninger for en mere miljøbevidst udvikling af byområder og give mulighed for etablering af stærke sociale og fysiske netværk.

Et historisk potentiale

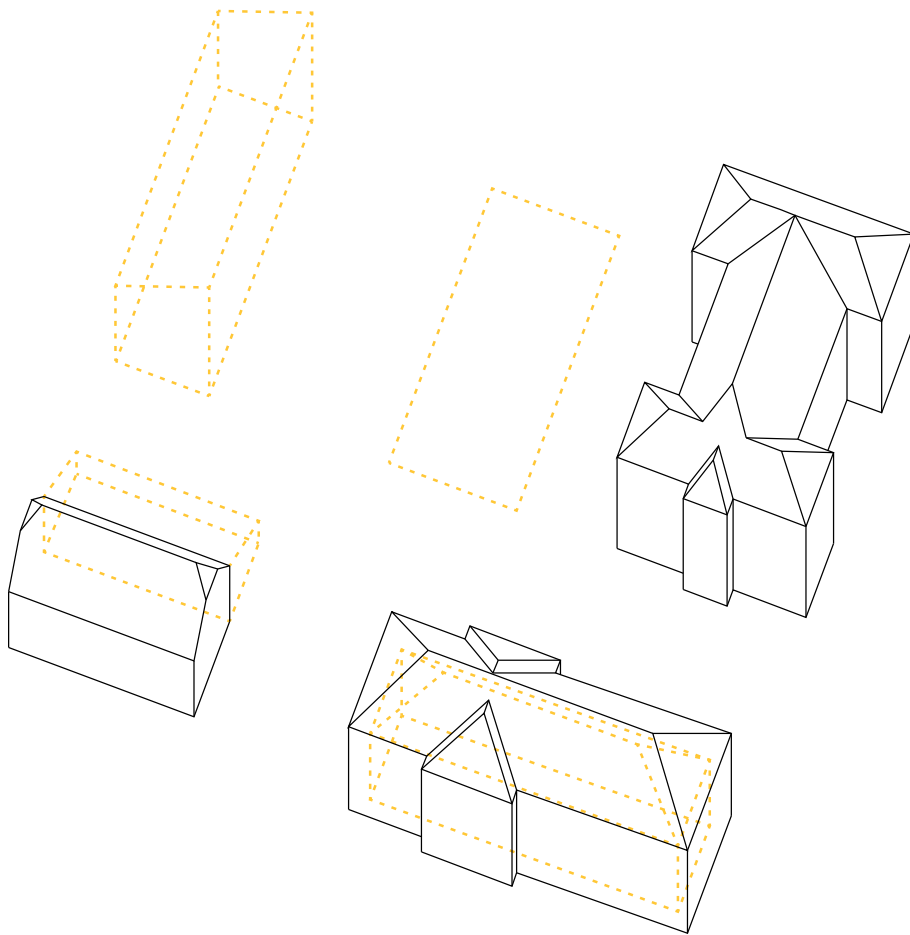
Stedets historie og særlige bygninger har potentiale for at blive ryggraden i den fremtidige udvikling af området, så den særlige karakter bibeholdes. Det gælder ikke kun de bevaringsværdige bygninger, men også andre bygninger, der skaber kvalitet i området.

Mange beboere på Frederiksberg har et forhold til området og har draget nytte af det gennem årene. Ved en kritisk stillingtagen til de historiske lag og spor, som udviklingen har efterladt, kan de blive retningsgivende for udviklingen af området.

Et rumligt potentiale

Udviklingen har over tid skabt en mangfoldighed af rumligheder: Vejen, strædet, pladsen, parken og porten. Arkitektoniske motiver, som nogle steder fungerer bedre end andre, men som alle bidrager til områdets atmosfære og identitet. Inden for områdets grænser virker mellemrummene mindre planlagte end i den omkringliggende by. Serier af grønne park- og haverum er en del af stedets særlige karakter, og har klare rumlige potentialer.

De eksisterende bygninger er i de fleste tilfælde opbygget med mange små rum til kontorer, sengestuer og behandlingsrum. Til gengæld er de bygget med få bærende vægge, som efterlader rige muligheder for fremtidigt brug.

Transformation, Ekspansion, Addition og Subtraktion

I tilgangen til det byggede, arbejder vi med fire værktøjer, i forhold til at tilgå den eksisterende bygningsmasse og de uudnyttede mellemrum.

TEKTONISK TILGANG

I måden at tilgå området, både strategisk og på bygningsniveau, arbejder vi med fire forskellige tektoniske begreber: Transformation, ekspansion, addition og subtraktion.

Transformation

I denne sammenhæng definerer vi transformation, som en omdannelse af én bygnings program. I den forbindelse kan det være nødvendigt, at ændre på bygningens anatomi. Vi lægger på den måde ikke nødvendigvis op til en sentimental bevaring af det eksisterende, men en bevidst udnyttelse af det forhåndenværende.

Ekspansion

I nogle tilfælde vil en eksisterende bygning ikke leve op til de krav og behov, vi i dag har. Det kan derfor blive nødvendigt med en udvidelse af det eksisterende, for at bygningerne kan indgå i udviklingen af området. Ligesom det er tilfældet i dag, hvor en lang række af bygninger igennem årene har fået tilbygninger for at kunne leve op til skiftende krav og behov. I den forbindelse spiller mødet mellem nyt og gammelt en særlig rolle. Mødet er vigtigt for at facilitere overgangen og for at bygge videre på fortællingen om et område i udvikling.

Addition

For at udvikle området må der lægges nye bygninger til. Atmosfære skabes i mødet mellem bygning og menneske såvel som mellem bygning og omgivelser (Böhme, G., & Borch, C, 2014). Bygningerne indgår som en del af en helhed og bør indgå i dialog med omgivelserne for at skabe kontinuitet i udviklingen. Her er mellemrum og overgange vigtige for oplevelsen. 'As Found' arbejder med en ærlighed i materialer, ligesom det er tilfældet med de gamle bygninger på området. Det peger på, at når der tilføres nyt, bør det gøres med en arkitektur, der viser, hvordan den er fremstillet.

Subtraktion

Ikke alle bygninger på området har samme kvalitet, og nogle er måske endda med til at sløre oplevelsen af området. Nogle har en midlertidig karakter, og andre er i så dårlig forfatning, at det ikke er hverken økonomisk eller miljømæssigt rentabelt at bevare dem. Der kan dog være tilfælde, hvor dele af bygningerne kan anvendes. Man bliver altså nødt til at trække fra for at kunne lægge til. Med ressourceknaphed in mente vil det være oplagt at undersøge muligheden for at genanvende materialer og konstruktioner fra området.

“As Found is a small affair; it’s about being careful.”

- Peter Smithson

METODE OG FREMGANGSMÅDE

Projektet er opdelt i tre faser: 1. undersøgelse, 2. strategi og 3. nedslag.

Fase 1: Undersøgelse

I den første fase vil vi foretage en grundig analyse og registrering af området. Registreringen vil bestå af fotoregistrering, studier af historiske tegninger, mapping af de nuværende forhold og optegning.

Undersøgelsen vil fokusere på at opbygge en forståelse af, hvordan området opleves, og hvorfor det ser ud, som det gør, samt hvordan helheden opleves. Sideløbende vil vi foretage en analyse af de samfundsmæssige behov, som Frederiksberg står overfor i relation til den forventede befolkningsudvikling.

Fase 2: Strategi

På baggrund af de forudgående registreringer, analyser og forståelse af området vil vi gennem skitsering udarbejde en udviklingsplan for området. I forlængelse heraf vil vi udvælge et antal konkrete nedslag og deres placering.

Fase 3: Nedslag

Projektets hovedvægt vil være på de konkrete nedslagsom med udgangspunkt i det forudgående arbejde og en nutidig 'As Found'-tilgang vil udfolde sig som et antal konkrete nedslag, hvor tektonik og atmosfære spiller en central rolle.

I både fase 2 og 3 vil skitseringen være en vekselvirkning mellem det digitale og det analoge gennem tegning i plan, snit og opstalt, og mellem digitale og fysiske modeller.

AFLEVERINGSFORMAT

Strategi

Områdeplan 1:1000

Snit 1:1000

Nedslag

Plan 1:200

Snit 1:200

Facader: 1:200

Tektonik

Snit 1:50

Plan 1:50

Facade 1:50

Model 1:500

Model 1:100

Illustrationer

Diagrammer

Afleveringsformatet er vejledende, og vi forbeholder os retten til at afvige fra formatet. Formatet illustrerer et ønske om at udfolde projektet over tre skalatrin.

ILLUSTRATIONSLISTE

Side 10: Nedrivning Carlsberg, Wikimedia Commons (https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Carlsberg_Brewery_building_site_Vesterf%C3%A6lledvej_Valby_2013.jpg)

Side 20: Luftfoto Frederiksberg Hospital, Countries and Cities of the World in Pictures (<http://cong2016.info/photo/frederiksberg/denmark/09/default.html>)

Side 24: Gammel Kongevej, Berlingske (<https://www.b.dk/emne/frederiksberg-kommune>)

Resterende fotografier og illustrationer er frembragt af os selv.

KILDER

Böhme, G., & Borch, C. (2014). Architectural atmospheres, on the experience and politics of architecture, with texts by Gernot Böhme [and three others], Christian Borch (ed.). Basel: Birkhäuser.

Caruso, Adam. (2001). The Emotional City. Quaderns. Issue 228, side 8-13.

Dam, Philip. (2016). Detaljeret kort: Se københavnernes indkomst, alder, uddannelse og.... Hentet fra <https://www.b.dk/nationalt/detaljeret-kort-se-koebenhavnerne-indkomst-alder-uddannelse-og> (31.01.2018)

Damsgaard, Pernille Mette. (2016). Urbanisering: I 2050 vil to ud af tre bo i byer. Hentet fra <https://videnskab.dk/kultur-samfund/urbanisering-i-2050-vil-to-ud-af-tre-bo-i-byer> (23.01.2018)

Frederiksberg Kommune. (2017). Arkitekturpolitik for Frederiksberg.

Frederiksberg Kommune. (2017). Kommuneplan 2017 Hovedstruktur

Frederiksberg Kommune. (2018). Om Frederiksberg Kommune. Hentet fra <https://www.frederiksberg.dk/kommunen/om-frederiksberg-kommune/om-frederiksberg-kommune#>

Hansen, Søren Høgh. (2003). Frederiksberg Hospital 100 år

Hildebrandt, Steen. (2016). Bæredygtig Global Udvikling - FN's 17 verdensmål i et dansk perspektiv.

Liliegreen, Curt. (2017). Udfordringer på boligmarkedet. Arkitektforeningens Årskonference 2017. 3. november 2017

Schregenberger, T., & Lichtenstein, Claude. (2001). As Found, The Discovery of the Ordinary, British Architecture and Art of the 1950s.

Vindum, K. (2011). Den kloge by. Arkitekten, 3, 44-47.

World Economic Forum. (2018). Global Risk Landscape. Hentet fra <http://reports.weforum.org/global-risks-2018/global-risks-landscape-2018/#landscape> (23-01-2018)

1:200 METER

